

พระโคแรกนาขวัญ พ.ศ. 2552

นำเสนอเมื่อ : 11 พ.ค. 2552

พระโคแรกนาขวัญ ประจำปีพุทธศักราช 2552

พระโค ในทางศาสนาพราหมณ์หมายถึง เทวดาผู้ทำหน้าที่เป็นพาหนะของพระอิศวร เปรียบได้กับการใช้แรงงานและความเข้มแข็ง และหมายถึงสัตว์เลี้ยงที่พระกษณะและพระพลเทพคู่แผลซึ่งเปรียบได้กับความอุดมสมบูรณ์ ดังนั้น ในการประกอบพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ จึงได้กำหนดให้มีพระโคเพศผู้เขารวมพิธีเสมอมาตั้งแต่รัชกาลที่ 1 เพื่อเป็นตัวแทนของความเข้มแข็งและความอุดมสมบูรณ์

ในการประกอบพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมายให้กรมปศุสัตว์เป็นหน่วยงานคัดเลือกพระโคเพื่อใช้ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ โดยศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพราชบุรี สังกัดสำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์จะดำเนินการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม กล่าวคือ จะต้องเป็นโคที่มีลักษณะดี รูปร่างสมบูรณ์ มีความสูงไม่น้อยกว่า 150 เซนติเมตร ความยาวลำตัวไม่น้อยกว่า 120 เซนติเมตร ความสมบูรณ์รอบอกไม่น้อยกว่า 180 เซนติเมตร โคทั้งคู่จะต้องมีสีเดียวกัน ผิวสวย ขนเป็นมัน กิริยามารยาทเรียบร้อย ฝึกง่าย สอนง่ายไม่ดุร้าย เขามีลักษณะโค้งสวยงามเท่ากัน ดาแจ่มใสหูไม่มีตำหนิ หูยาวสวยงาม มีขวัญหนา ขวัญทัดดอกไม้อายขาว และขวัญหลังถูกต้องลักษณะที่ดี กีบขอเทาแข็งแรง ถ้ามองดูด้านข้างลำตัวจะเป็นสี่เหลี่ยม

กรมปศุสัตว์ได้ทำการคัดเลือกพระโคเพื่อใช้ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญประจำปีพุทธศักราช 2552 จำนวน 2 คู่ คือ พระโคแรกนาขวัญ 1 คู่ ไตแก่ พระโคฟ้า พระโคใส และ พระโคสำรอง 1 คู่ ไตแก่ พระโคเทิดพระโคทูน

พระโคแรกนาขวัญประจำปีพุทธศักราช 2552 เป็นพระโคพันธุ์ไทยมีชื่อประจำพันธุ์ว่า “พันธุ์ขาวลำพูน” ซึ่งเป็นโคที่นิยมเลี้ยงกันในหมู่นักเกษตรภาคเหนือ มีผิวสีขาวอมชมพู ขนสีขาวสะอาด ทั้งลำตัวไม่มีจุดดำหรือสีอื่นบนลำตัว เขามีสีขาว ลำเขาเป็นลำเทียน เขาทั้งสองข้างมีลักษณะโค้งสวยงาม ดวงตาแจ่มใสสีน้ำตาลอ่อน ขนดาสีชมพู บริเวณจมูกขาว กีบสีขาว ขนหางเป็นพวงสีขาวยาว ลำตัวขาวหลังและกีบมีความสมบูรณ์แข็งแรง เวลาเดินและเดินสง่า

- พระโคฟ้า มีความสูง 171 เซนติเมตร ความยาวลำตัว 221 เซนติเมตร ความสมบูรณ์รอบอก 224 เซนติเมตร อายุ 6 ปี

- พระโคใส มีความสูง 172 เซนติเมตร ความยาวลำตัว 224 เซนติเมตร ความสมบูรณ์รอบอก 214 เซนติเมตร อายุ 6 ปี

ซึ่งพระโคพานี้เป็นพระโคที่นายสัตวแพทย์ยุคูล ลืมแหลมทอง อธิบดีกรมปศุสัตว์ ได้บริจาคทรัพย์สินส่วนตัวซื้อมอบให้กรมปศุสัตว์นำนมเกลาย ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และใช้เป็นพระโคสำรองประจำปีพุทธศักราช 2551 และเป็นพระโคแรกนาขวัญประจำปีพุทธศักราช 2552

ส่วนพระโคใสนั้น เป็นพระโคที่นายยุทธ วัฒนกุล ได้บริจาคทรัพย์สินส่วนตัวซื้อมอบให้กรมปศุสัตว์นำนมเกลาย ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และใช้เป็นพระโคสำรองประจำปีพุทธศักราช 2551 และเป็นพระโคแรกนาขวัญ ประจำปีพุทธศักราช 2552

พระโคสำรองเป็นพระโคพันธุ์ขาวลำพูนลูกผสม คือ เป็นโคลูกผสมระหว่างพันธุ์ขาวลำพูนกับพันธุ์อเมริกันบราห์มัน มีผิวสีขาว ขนสีขาวปนดำ เขาสีดำ ลำเขาเป็นลำเทียน โคนสวยงาม ดวงตาแจ่มใสสีดำ ขนดำสีดำ กีบสีดำ ขนหางเป็นพวงสีดำปนขาวยาว ลำตัวช่วงขาหลังและกีบมีความสมบูรณ์แข็งแรง เวลายืนและเดินสง่า

- พระโคเทิด มีความสูง 168 เซนติเมตร ความยาวลำตัว 275 เซนติเมตร ความสมบูรณ์รอบอก 224 เซนติเมตร อายุ 15 ปี

- พระโคทูน มีความสูง 163 เซนติเมตร ความยาวลำตัว 252 เซนติเมตร ความสมบูรณ์รอบอก 260 เซนติเมตร อายุ 15 ปี

ซึ่งพระโคทั้งสองนี้เป็นพระโคที่นางสาวสุนีย์ สัตตัญญู ได้บริจาคทรัพย์สินส่วนตัวซื้อมอบให้กรมปศุสัตว์นำนมเกลาย ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และใช้เป็นพระโคสำรองประจำปีพุทธศักราช 2543 – 2544 และ 2549 และเป็นพระโคแรกนาขวัญประจำปีพุทธศักราช 2545 และ 2547 – 2550 และ 2551

ในปีพุทธศักราช 2552 นี้ นายจรัสธาดา กรรณสูต ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทำหน้าที่พระยาแรกนา สำหรับเทพีคู่หอบทองและเงินซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่

เทพีคู่หอบทอง

นางสาวสุภกัญญา กาญจนะคุหะ ข้าราชการสังกัด สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

นางสาวราพีง ปรายหงส์ ข้าราชการสังกัด กรมชลประทาน

เทพีคู่หอบเงิน

นางสาวณุทนาถ โคตรพรหม ข้าราชการสังกัด กรมปศุสัตว์

นางสาวสุนีลา ฐัฐกิจกุล ข้าราชการสังกัด สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ในพระราชพิธีสำคัญนี้ พระยาแรกนาจะทำการเสี่ยงทายผ่านุงเพื่อนุงในการประกอบพระราชพิธี โดยมีการพยากรณ์ผลการเสี่ยงทาย ดังนี้

“ผ่านุงแต่งกาย” ผ่านุงซึ่งพระยาแรกนาตั้งสัตยาธิษฐานหยิบ เป็นผ้าลายมี 3 ผืน คือ หกคืบ ห้าคืบ และสี่คืบ ผ่านุงนี้จะวางเรียงบนโตก มีผาคกลมุ่ม เพื่อให้พระยาแรกนาหยิบ ถ้ายับได้ผืนใดก็มีคำทำนายไปตามนั้น

ถ้ายับได้ ผ้า 4 คืบ พยากรณ์ว่า น้ำจะมากสักหน่อย นาในที่ดอนจะได้ผลบริบูรณ์ดี นาในที่ลุ่มอาจจะเสียหายบ้าง ได้ผลไม่เต็มที่

ถ้ายับได้ ผ้า 5 คืบ พยากรณ์ว่า น้ำในปีนี้มีปริมาณพอดี ข้าวกล้าในนาจะได้บริบูรณ์ และผลาหาร มังสาหารจะอุดมสมบูรณ์ดี

ถ้ายับได้ ผ้า 6 คืบ พยากรณ์ว่า น้ำจะน้อย นาในที่ลุ่มจะได้ผลบริบูรณ์ดี แต่นาในที่ดอนจะเสียหายบ้าง ไม่ได้ผลเต็มที่

พระโคที่ใช้ประกอบพระราชพิธีนั้น เมื่อทำการไถนาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะเสียหายของกิน ซึ่งจะมีการพยากรณ์ตามสิ่งที่พระโคกินเลี้ยง ดังนี้

“ของกิน 7 สิ่ง” ที่ตั้งเลี้ยงพระโค มี ข้าวเปลือก ข้าวโพด ถั่วเขียว งา เหล้า น้ำ และหญ้า ถ้าพระโคกินสิ่งใดจะมีคำทำนายไปตามนั้น คือ

ถ้าพระโคกิน ข้าว หรือข้าวโพด พยากรณ์ว่า ธัญญาหาร ผลาหาร จะบริบูรณ์ดี

ถ้าพระโคกิน ถั่ว หรืองา พยากรณ์ว่า ผลาหาร ภัณฑาหารจะอุดมสมบูรณ์ดี

ถ้าพระโคกิน น้ำ หรือหญ้า พยากรณ์ว่า น้ำท่าจะบริบูรณ์พอสมควร ธัญญาหาร ผลาหาร ภัณฑาหาร มังสาหารจะอุดมสมบูรณ์ดี

ถ้าพระโคกิน เหล้า พยากรณ์ว่า การคมนาคมสะดวกขึ้น การค้าขายกับต่างประเทศดีขึ้น ทำให้เศรษฐกิจรุ่งเรือง

ข้อมูลจาก <http://news.enterfarm.com>